

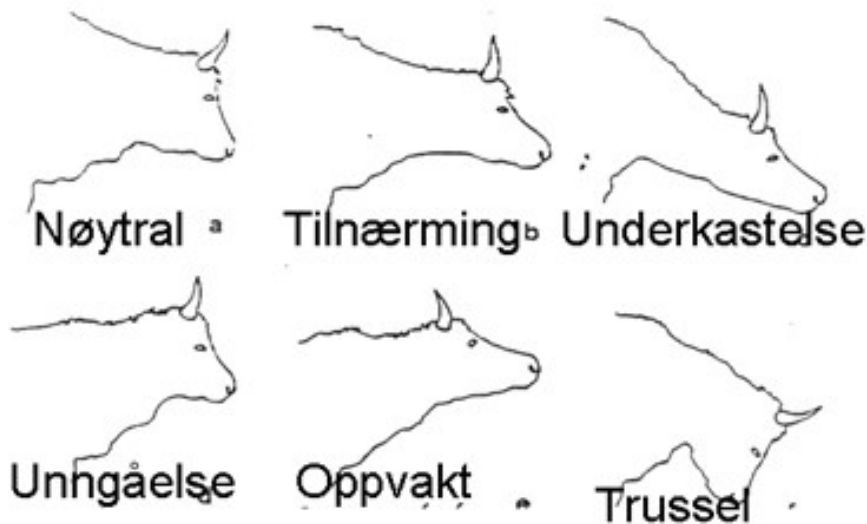

Ammeku på beite

- Sikkerhet for røkter og andre som ferdes i beiteområdet.

Ammekyr og avlsokser er store dyr som ikke er helt ufarlige å håndtere, dette gjelder både i fjøset og på beite. Bruk tid på å prege dyrene inne i fjøset, tilbring tid med dem, snakk med dem og kos på dem. Dette gjelder både kyrne, kalvene og avlsoksen. Dyrene skal ha kontakt med andre storfe i fjøset og må aldri stå isolert. En trygg sosial ku er mest fordelaktig på beite.

Storfe lever i flokk og sender tydelige signaler med kroppen om sinnsstemning. Lesing av kroppsspråk er en nødvendighet særlig på beite. Det kan gi informasjon om hvordan reaksjonen til f.eks ammekua eller oksen blir. Men vær obs, de gir ikke alltid signal på forhånd.

(Bilde fra bondevennen.no)

Dersom beitet ligger i et mye brukt turområde kan det være greit å henge opp informasjon ved inngangsgrinder eller gjerdeklyvere slik at turfolk kan lese forhåndsregler for ferdsel på beite med ammekyr og avlsokse.

Hørsel

- Hører høye toner vi ikke hører
- Hører egen art varslingsrop best
- Kan ikke bedømme hvor lyden kommer fra

Syn

- Ser nesten rundt seg selv
- Sektor bak kua er ikke synlig
- Kan bedømme avstand rett foran hodet
- Tilnærm en sky ku fra side eller skrått bakfra

Lukt

- Velger fôr basert på lukt
- Gresser ikke på kuruker!

"Tenk" som ei ku – vi er ikke like

Foto: Guro Hansen
Sted: Hommersåk

Storfe og mennesker har egentlig ganske lik hørsel. Kyrne kan imidlertid høre høye toner, noe vi ofte ikke hører. De hører best sin egen arts stemme og varslingsrop. Mennesker kan sannsynligvis bedømme bedre hvor lyden kommer fra enn det kyr kan.

Kyr kan lukte veldig godt og de velge fôr først og fremst etter lukt. Derfor like de ikke å beite rundt sine egne kuruker på beite, noe de fleste har sett etter det dukke opp tuer på tuer med vraka gras på beite. Et beite uten noen tuer kan tyde på at det er litt lite mat på beite. De kjenner også igjen kalven sin på lukt.

Ei ku kan se nesten helt rundt seg selv. En liten sektor bak kua er ikke synlig. I området rett foran hodet kan den bedømme avstander fordi den ser med begge øynene her. Sky kuer kan med fordel gås mot fra siden eller skrått bakfra, da klarer den ikke bedømme avstanden din og oppfatter deg som mindre truende. Dersom du går mot et storfe rett bakfra må du gjøre deg til kjenne med stemmebruk.

NYTT FRA FATLAND - WWW.FATLAND.NO

Ammeku med kalv:

Ammekyr som går med kalv har et sterkt morsinstinkt. Dersom **kua** tror at kalven er i fare **vil** den **beskytte kalven**.

Røkter blir somregel akseptert i flokken både i fjøset og på beitet. Ukjente mennesker kan gi reaksjoner hos enkeltdyr eller i hele flokken. Mennesker med **hund bør aldri gå på beite** der det oppholder seg ammekyr! Mennesker med hund blir oppfattet som en trussel for kalven, og ammekua kan lett angripe både hund og eier.

Dersom du i løpet av beitesesongen på skille ut et enkeltdyr må dette gjøres med stor forsiktighet. Et isolert dyr vil alltid prøve å komme tilbake til resten av flokken. Samle da sammen hele flokken og skill ut enkeltdyret, slipp så de andre på beite igjen. Vær obs på oxen, og skill alltid ut denne av flokken først. Ikke begynn å skille ut enkeltdyr når oxen er i samme flokk, den kan gå i forsvar for flokken.

Avlsoksen:

Grunnleggende kunnskap for å få en roligere okse på beite: Kjøp inn oxen minst en måned før beiteslipp. Oksen må ha kontakt med andre storfe når den er i fjøset, sett den aldri alene i eget rom eller i et tomt fjøs. Både i fjøset og på beite må en huske at okser med lite fluktmuligheter kan velge å gå rett på det som oppfattes som en trussel.

Oksen skal alltid behandles med stor respekt og alltid anses som farlig. Oksen har høyest rang i flokken og på beite vil den føle et ansvar for flokken med ammekyr og kalver. Den vil beskytte flokken dersom den oppfatter trusler. Oksen kan oppfatte røkter eller andre som ferdes på beite som en rival. Gå aldri direkte inn i en flokk dyr som er i brunst.

Bruk tid på oxen, snakk med den, gå rolig frem, se om den aksepterer deg. Røkter må håndtere oxen som om han selv er sjef hele tiden, rolig men bestemt!

Guro Hansen
Produsentrådgiver Storfe
Fatland